

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องการพัฒนาการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญปัญหาเด็กถูกล่วงเกินทางเพศโดยกำหนดกรอบการวิจัยจาก การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ปฏิบัติงานของผู้วิจัย จึงได้กรอบดั่งบทที่ 3 มีผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และมีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขาอาชีพ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักกฎหมาย จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น แพทย์ทั่วไป(กุมารแพทย์ สูตินรีแพทย์ นิติแพทย์ นิติจิตแพทย์) ดำรวจ

วิธีดำเนินการวิจัย

1.กำหนดกลุ่มประชากร ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขาอาชีพ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักกฎหมาย จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น แพทย์ทั่วไป(กุมารแพทย์ สูตินรีแพทย์ นิติแพทย์ นิติจิตแพทย์) ดำรวจ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ทั้งในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน มีจำนวนทั้งสิ้น 30 ท่าน

2.ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้คือ การวิจัยเชิงบรรยาย ทำการเก็บข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ

3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือแบบสอบถามตามการศึกษาแบบเดลฟาย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 3 ชุด เพื่อ ใช้เก็บข้อมูล 3 รอบ แบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด เพื่อเปิด โอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวอย่างกว้างขวางในเรื่องการช่วยเหลือ เด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ แบบสอบถามรอบที่ 2สร้างขึ้นโดยวิเคราะห์ข้อคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบบสอบถามรอบที่ 3 เหมือนแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่ได้นำเสนอค่าสถิติ ได้แก่ค่ามัธยฐาน (Median) พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile) และฐานนิยม (Mode) ในแต่ละข้อของแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ได้จาก การตอบในรอบที่ 2 การตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ผู้เชี่ยวชาญจะได้รับทราบความคิดเห็นของกลุ่มเป็นรายข้อ

4.การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แบบสอบถามรอบที่ 1 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 สเกล ในแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 นั้นใช้วิธีวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าทางสถิติ ได้แก่ มัธยฐาน พิสัยระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน เป็นรายชื่อในการสรุปรูปแบบของการช่วยเหลือ เด็กที่ถูกล่อลวงเกินทางเพศ

ผลการวิเคราะห์การตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 นำมาสรุปตามกรอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 5 ด้าน โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.5 และค่าความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน ไม่เกิน 1.00

สรุปผลการวิจัย

1.นักวิชาชีพเห็นว่ามีความจำเป็นมากในการเข้ามาดำเนินการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่อลวงเกินทางเพศ

2.กระบวนการช่วยเหลือเด็กในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม

3. กระบวนการช่วยเหลือเด็กควรประกอบไปด้วย

1. การดำเนินการทางกฎหมายโดยรวม

2. การกระทำที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม : การสืบสวน สอบสวนคดี การให้การ การเป็นพยานในศาล

3.การตรวจบันทึกหลักฐานด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และความเห็นการบำบัดฟื้นฟู

4.การแยกเด็กไปยังสถานที่ที่ปลอดภัยจากผู้ล่อลวงเกิน ในกรณีที่เป็นบุคคลในครอบครัวและ การติดตามดูแลหลังจากได้รับการบำบัดฟื้นฟู

5.การคุ้มครองเด็ก และส่งเด็กคืนสู่สังคม การจัดการกับผู้ล่อลวงเกินทางเพศต่อเด็ก

โดยทั้ง 5 กระบวนการนี้เน้นประโยชน์สูงสุดที่ตัวเด็ก การร่วมประชุมปรึกษาระหว่างทีมสหวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญ

ในการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความเห็นแต่ละด้านที่สอดคล้องกันมีต่อไปนี้

ด้านที่ 1 การดำเนินการทางกฎหมายโดยรวม

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 46 ข้อความ คือ

1.เมื่อได้รับแจ้ง Case จะต้องใช้วิธีการทางสังคมสงเคราะห์ ให้การช่วยเหลือเด็กและครอบครัว ก่อนที่จะพิจารณาดำเนินการทางกฎหมาย

2.การดำเนินการช่วยเหลือต้องอาศัยทีมสหวิชาชีพร่วมประชุมปรึกษากันถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อเด็ก ในการเลือกจัดการกับเด็กในแต่ละวิธี เช่น การจัดการทางกฎหมาย การจัดการทางสังคมสงเคราะห์

3.จำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ช่วยประสานงานในระหว่างทีมสหวิชาชีพ ที่ให้การช่วยเหลือเมื่อไม่สามารถทำได้ด้วยตัวเอง

4.เมื่อตกลงในทีมสหวิชาชีพไม่เป็นเอกฉันท์ จำเป็นต้องมีผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นผู้มีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญและมองการณ์ไกลสำหรับอนาคตของเด็ก

5.การนำตำรวจมาช่วยประสานงานในการจับกุมควรพิจารณาเป็นรายไป โดยเน้นผลประโยชน์สูงสุด คือตัวเด็กว่าเด็กได้รับผลกระทบหรือไม่

6.ต้องมีการสืบข้อเท็จจริงตามองค์ประกอบของกฎหมายเพื่อพิจารณาว่าจะดำเนินคดีหรือไม่

7.เนื่องจากเด็กเป็นผู้เสียประโยชน์ จึงจำเป็นต้องรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับตนเองในชั้นตอนใด

8.ก่อนที่จะส่งเด็กไปพบตำรวจควรให้เด็กได้รับการประเมินจากจิตแพทย์ เพื่อให้เด็กได้จัดการกับ ความขัดแย้งภายในใจก่อน เมื่อเด็กดีขึ้นจึงให้เล่าเหตุการณ์หรือเป็นพยาน

9.นักวิชาชีพที่ทำงานกับเด็ก ควรมีกฎหมายรองรับในการช่วยเหลือเด็ก เช่นการรายงานว่ามีเด็กถูกล่วงเกิน การใช้อำนาจในการแยกเด็ก

10.เด็กควรได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยตั้งแต่เริ่มร้องเรียน

11.ควรมีการทำความเข้าใจเรื่องการร้องทุกข์กับเด็กผู้เสียหายก่อน เพื่อสามารถให้ความคุ้มครองเด็กได้ถูกต้องตรงจุด

12. มีความจำเป็นมากในการเตรียมความพร้อม (คือ การเตรียมตัวเด็กให้พบกับพนักงานสอบสวนของรัฐ พนักงานอัยการผู้พิพากษา โดยการซักซ้อมความเข้าใจกับตัวเด็ก ถึงกระบวนการทางกฎหมาย และผลกระทบของกระบวนการยุติธรรมต่อเด็ก ก่อนการสอบปากคำ
13. ในการเตรียมความพร้อมต้องคำนึงถึงอายุ เพศ วุฒิภาวะ
14. เมื่อเด็กไปให้การต่อพนักงานสอบสวน ในกรณีที่เด็กพูดได้ไม่ยอมพูด ควรมีการฝึกอบรมพิเศษให้กับผู้ที่ซักถาม
15. จำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะของเด็กโดยทั่วไป รวมถึงความพิการของเด็ก ไม่ว่าจะทางร่างกาย และจิตใจ
16. ควรมีการสอบปากคำเด็กในห้องที่จัดไว้เฉพาะโดยกระทำการไม่ปะปนกับผู้ใหญ่ เป็นห้องที่มีความเป็นส่วนตัว
17. ห้องสอบสวนมีบรรยากาศความเป็นกันเอง ความเป็นมิตร มีความปลอดภัย
18. ควรมีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาเด็ก หรือบุคคลที่เด็กขอ เข้าร่วมในการสอบปากคำด้วย
19. ควรจัดให้มีการบันทึกภาพ และเสียงของการสอบปากคำดังกล่าวไว้ เพื่อเป็นพยานหลักฐาน
20. กรณีที่เด็กสามารถบอกเล่าได้ด้วยคำพูดหรือการเขียน พนักงานสอบสวนควรใช้คำถามเปิดที่มีคำถามชัดเจน
21. ระมัดระวังคำถามที่กระทบกระเทือนจิตใจเด็ก
22. คำถามควรมีความเป็นกลาง
23. ไม่เป็นการถามนำ
24. ไม่มีทัศนคติหรือความเห็นส่วนตัว
25. กรณีที่เด็กไม่สามารถบอกเล่าได้ด้วยคำพูดหรือการเขียน จำเป็นต้องใช้จิตแพทย์เข้ามาช่วยเหลือ ในการสอบสวนซึ่งมีวิธีการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง เช่น การวาดภาพ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้ตุ๊กตา
26. ผู้สัมภาษณ์เด็กจำเป็นต้องมีความรู้ องค์กรประกอบในการเอาผิดทางกฎหมาย
27. นักวิชาชีพที่ให้การช่วยเหลือเด็กจำเป็นต้องรู้โครงสร้างการปฏิบัติงาน
28. ผู้ที่ซักถามเด็กควรมีท่าทีสุภาพ อ่อนโยน
29. การใช้ภาษากับเด็กต้องเป็นภาษาที่สื่อความหมายชัดเจนและเหมาะสม
30. เป็นภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจของเด็ก
31. โดยคำนึงถึงสภาพร่างกายและจิตใจที่อ่อนแอของเด็ก

- 32.อีกทั้งยังไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและผลการสอบสวนไม่ให้เกิดคดีเคลื่อน
- 33.บุคลิกของผู้สัมภาษณ์มีผลมากกว่าเพศ
- 34.ผู้สัมภาษณ์ควรได้รับการฝึกอบรมฝึกฝนอย่างเชี่ยวชาญ ในเรื่องจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก
- 35.ควรมีวิธีการให้ผู้เสียหายสามารถระบุ หรือยืนยันตัวผู้กระทำผิดโดยไม่ต้องมีการเผชิญหน้า
- 36.เด็กควรมีผู้แทนเฉพาะคดีในการยื่นคำร้องต่อศาล ไม่จำกัดในคดีแพ่ง คดีอาญา
- 37.ควรแบ่งแยกวิธีปฏิบัติต่อผู้ใหญ่และวิธีปฏิบัติต่อเด็ก
- 38.เด็กผู้เสียหายหรือพยานเด็กควรได้รับการคุ้มครองอย่างปลอดภัย จากการคุกคามทั้งทางร่างกายจิตใจ จากผู้กระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัวหรือนอกครอบครัว
- 39.เมื่อพนักงานสอบสวนได้หลักฐานพร้อมแล้วจึงส่งเรื่องให้อัยการฟ้องร้องโดยทันที
- 40.เมื่อเกิดการล่วงเกินโดยบุคคลในครอบครัว จะต้องมีการฟังความเห็นจากบุคลากรวิชาชีพอื่น ที่อยู่ใน ทีมสหวิชาชีพ
- 41.การสอบสวนให้ได้หลักฐานสมบูรณ์ ควรมีทีมสหวิชาชีพร่วมพิจารณาประกอบด้วย
- 42.พยานผู้เชี่ยวชาญสามารถพิสูจน์และระบุตัวผู้กระทำผิดหากมีหลักฐานเพียงพอ
- 43.ควรคำนึงถึงประเด็นที่นำมาพิจารณาร่วมในการมีความเห็นสั่งฟ้องว่ามีประโยชน์สูงสุดต่อเด็กหรือไม่
- 44.การใช้ดุลยพินิจในการฟ้องหรือไม่ฟ้องคดี พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจและอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นประกอบด้วย
- 45.พนักงานอัยการควรใช้ดุลยพินิจนอกเหนือจากกระบวนการทางอาญาเช่น วิธีการเพื่อความปลอดภัยเสนอต่อศาลในการถอนอำนาจปกครอง
- 46.จำเป็นต้องมีผู้คุ้มครองดูแลเด็กชั่วคราวระหว่างการดำเนินคดี

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วย” จำนวน 3 ข้อความ

1. ในทางปฏิบัติ การใช้ผู้สัมภาษณ์เพศหญิงทำให้เข้าใจเด็กได้มากกว่า
2. พยานผู้เชี่ยวชาญมีน้ำหนักมากกว่าพยานทั่วไป เนื่องจากได้ข้อเท็จจริง โดยการอาศัยความรู้ทางวิชาการตามกระบวนการหาข้อเท็จจริง

3. ในการที่อัยการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง นอกจากพยานหลักฐานต้องมีประเด็นอื่น (การจัดการอนาคตเด็ก การศึกษาของเด็ก ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต)มาร่วมพิจารณาประกอบการสั่งฟ้อง หรือไม่ฟ้องด้วย

ด้านที่ 2 การกระทำที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม : การสืบสวน สอบสวนคดี การให้การ การเป็นพยานในศาล

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 11 ข้อความ คือ

1. กรณีเด็กมาให้การเป็นพยานในศาล ควรมีการเตรียมความพร้อมของเด็ก ในการให้การ ในห้องพิจารณาคดีก่อน
2. ผู้ที่เตรียมเด็กควรมีความรู้ในทางจิตวิทยาและรู้ขั้นตอนการดำเนินการทางกฎหมาย เป็นอย่างดี
3. ควรพาเด็กไปพบผู้พิพากษาหลังจากที่ได้เห็นจากในห้องพิจารณาคดีอื่น ๆ ให้เด็กเกิดความเข้าใจ ค้นเคยกับหน้าที่ของผู้พิพากษา (โดยที่ผู้พิพากษาที่พาไปพบนั้น ไม่ใช่ผู้ที่จะนั่งพิจารณาคดีเอง) เพื่อแสดงให้เด็กเกิดความพร้อม และเห็นถึงขั้นตอนที่ปฏิบัติต่อเด็ก
4. ควรจัดให้เด็ก(โจทก์)อยู่ในห้องให้การอื่นที่ไม่ใช่ห้องพิจารณาคดีโดยใช้ VDO Link ให้การต่อหน้าจำเลย โดยที่เด็กไม่ต้องเผชิญหน้ากับผู้อื่นนอกจากผู้ที่สัมภาษณ์
5. ควรจัดให้บุคคลที่สอบถามเด็ก(ทนายและอัยการ)ถามคำถามผ่านนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ โดยถ่ายทอดภาพและเสียงของการเบิกความของพยานผู้เสียหายไปยังห้องพิจารณาคดี
6. ควรจะมีกระบวนการที่แก้ไขการชักค้ำซึ่งจะก่อผลต่อจิตใจเด็กโดยตรง
7. ในการสืบพยานเด็ก ควรมีวิธีการในการแก้ปัญหากรณีที่เด็กไม่สามารถมาให้การได้
8. ควรให้สืบพยานไว้ทันทีก่อนคดีถึงศาลเพื่อป้องกันการถูกคุกคาม
9. กรณีเด็กถูกล่วงเกินทางเพศ(เช่นการพยายามมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก เด็กถูกข่มขืน เด็กถูกรังแกทำร้าย รวมกรณีเด็กชายถูกรังแกทางทวารหนัก)เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก ควรจะมีการดำเนินการทางอาญา
10. ควรมีการบำบัดฟื้นฟูเด็กควบคู่กันไปด้วย

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

ด้านที่ 3 การตรวจบันทึกหลักฐานด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และความเห็นการบำบัดฟื้นฟู

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 10 ข้อความ คือ

1. นักวิชาชีพต้องร่วมกับครอบครัวในการหาทางออกสำหรับเด็กในระยะยาว
2. เด็กที่ถูกล่วงเกินควรได้รับการปฏิบัติเหมือนกับเด็กปกติทั่วไปในขณะที่อยู่โรงเรียน
3. เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจำเป็นต้องย้อนมาดูว่าเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศ
4. ควรทำเป็นสหวิชาชีพตั้งแต่การซักประวัติสุขภาพกาย การเจ็บป่วย การสัมภาษณ์ที่มีผลในทางกฎหมาย การตรวจร่างกาย การตรวจสภาพจิตใจ รวมถึงการบำบัดฟื้นฟู
5. ผู้ซักประวัติควรทราบประวัติหรือสภาพทางด้านเขาวนปัญญาเด็กได้แก่ ความจำ ความสามารถในการสื่อสาร ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ การถูกชักจูงได้ง่าย
6. การบำบัดฟื้นฟูทางสุขภาพจิตควรแยกตามสภาพอาการที่เกิดขึ้น ได้แก่ ระยะการเปิดเผยความลับ ระยะของการรักษา ระยะของการฟื้นฟู
7. เมื่อพบความเสียหายทางร่างกายและจิตใจ แล้วพบว่าเกิดจากการกระทำของบุคคล จำเป็นต้องประสานงานกับแพทย์นิติเวช จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักกฎหมายโดยทันที
8. กรณีที่ไม่ได้ดำเนินคดีอาญาต่อผู้ที่กระทำความผิด ควรมีหลักประกันว่าเด็กต้องได้รับความคุ้มครอง โดยการดำเนินคดีแพ่งประสานงานกับนักสังคมสงเคราะห์เพื่อส่งเด็กกลับสู่ครอบครัว
9. กรณีที่เด็กไม่สามารถกลับสู่ครอบครัวได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม นักสังคมสงเคราะห์ ควรประสานงานกับวิชาชีพอื่น ในการหาครอบครัวให้เด็ก
10. ก่อนที่จะแยกเด็ก ต้องจัดให้มีการร่วมประชุมปรึกษาระหว่างทีมสหวิชาชีพ ร่วมพิจารณาตัดสินใจวางแผนอนาคตของเด็ก รวมถึงสถานะทางครอบครัวและสังคมของเด็ก เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วย” จำนวน 5 ข้อความ

1. การดูแลพฤติกรรมเด็กเกี่ยวข้องกับภูมิหลัง ถ้าดูไม่ชัดเจนจะเป็นผลต่อการปฏิบัติ
2. การซักประวัติขึ้นกับอายุเด็กที่ เป็นผู้เสียหายว่าจะตัดสินใจสัมภาษณ์ผู้เสียหายเป็นการส่วนตัวก่อนแล้วจึงสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องต่อไป
3. ในการซักข้อเท็จจริง จิตแพทย์ควรสัมภาษณ์ร่วมกับตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ และควรมีการบันทึกภาพและเสียงไว้

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่เห็นด้วย”

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 2 ข้อความ

1. ไม่จำเป็นต้องพาเด็กไปพบจิตแพทย์เพราะความรู้สึกว่าเด็กป่วยมีผลกระทบต่อจิตใจของเด็ก
 2. ไม่จำเป็นที่เด็กจะได้รับการบำบัดจากนักจิตวิทยา
- เนื่องจากข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ ดังนั้นจึงแสดงว่า
1. จำเป็นต้องพาเด็กไปพบจิตแพทย์เพราะความรู้สึกว่าเด็กป่วยมีผลกระทบต่อจิตใจของเด็ก
 2. จำเป็นที่เด็กจะได้รับการบำบัดจากนักจิตวิทยา

ด้านที่ 4 การแยกเด็กไปยังสถานที่ที่ปลอดภัยจากผู้ล่วงเกิน ในกรณีที่เป็นบุคคลในครอบครัวและ การติดตามดูแลหลังจากได้รับการบำบัดฟื้นฟู

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 13 ข้อความ คือ

1. ควรให้อำนาจนักสังคมสงเคราะห์ กุมารแพทย์ องค์กรเอกชน มีอำนาจตรวจสอบและแยกเด็กให้อยู่ในที่ปลอดภัย จนกว่าครอบครัวจะได้รับการดูแลและปรับสภาพใหม่
2. ควรให้สมาชิกครอบครัวมาเยี่ยมเด็กได้

3. ควรมีการประเมินปัจจัยเสี่ยงและหลักประกันความปลอดภัยในครอบครัวของเด็ก ก่อนที่จะส่งเด็กกลับไปอยู่ครอบครัวเดิม

4. เมื่อประเมินปัจจัยเสี่ยงแล้ว หากมีความจำเป็น ควรย้ายเด็กออกจากชุมชน เพื่อให้เด็กใช้ชีวิตอย่างปกติสุข

5. การแยกเด็กระยะยาว กรณีที่เด็กไม่สามารถกลับสู่กับครอบครัวเดิมและ/หรือ ไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่ปกป้องเด็กได้ ก่อนการส่งต่อเด็กไปยังองค์กรอื่นต้องหาความจำเป็นของเด็กก่อนเพื่อส่งต่อได้ตาม ความต้องการของเด็ก

6. ควรส่งเด็กเข้าครอบครัวบำบัดฟื้นฟูหรือศูนย์บำบัดฟื้นฟูในระยะแรก

7. ควรหาครอบครัวทดแทนได้แก่ ครอบครัวญาติ ครอบครัวบุญธรรม

8. กรณีที่ไม่สามารถหาครอบครัวทดแทน ควรส่งเด็กไปยังสถานดูแลเด็กที่มีการดูแลเด็ก และสิ่งแวดล้อมคล้ายครอบครัว เช่น Group Home

9. ในการหาทางส่งเด็กคืนสู่สังคมควรคำนึงถึงการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของเด็ก การเปลี่ยนโรงเรียน

10. การจัดการแยกเด็กออกจากครอบครัวชั่วคราว ต้องใช้กลไกทางกฎหมาย

11. การแยกเด็กออกจากครอบครัวเป็นการถาวร ต้องใช้กลไกทางกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง

12. การติดตามดูแลเด็กจะยุติเมื่อเด็กมีวุฒิภาวะและสามารถปกป้องคุ้มครองตนเองได้

13. ควรมีบริการที่เด็กสามารถขอความช่วยเหลือได้ทันทีที่เด็กต้องการความช่วยเหลือ เช่น Hotlines

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วย” จำนวน 4 ข้อความ

1. จำเป็นต้องมีการแยกเด็กชั่วคราวกรณีที่เด็กติดต่อกับครอบครัวเดิม หรือกรณีมีแนวโน้มที่จะส่งเด็กคืนสู่ครอบครัว

2. ควรหาครอบครัวบำบัดฟื้นฟู(Foster Home) ให้เด็ก

3. ควรส่งเด็กเข้าสู่ศูนย์บำบัดฟื้นฟู

4. ควรพาเด็กไปเยี่ยมครอบครัวเดิม

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่แน่ใจ”

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่เห็นด้วย”

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

ด้านที่ 5 การคุ้มครองเด็กและส่งเสริมเด็กคืนสู่สังคม การจัดการกับผู้ล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 8 ข้อความ คือ

1. ควรมีการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยมีจุดประสงค์ให้เข้าใจวัฏจักรของพฤติกรรมทางเพศในลักษณะเป็นอยู่นี้

2. การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดมีจุดประสงค์ให้ผู้กระทำผิดสำนึกและช่วยเด็กเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ไปในทางที่ถูกต้อง รับผิดชอบการกระทำที่เกิดขึ้น และต้องการแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดไป

3. ควรมีกฎหมายที่บังคับให้ผู้ล่วงเกินทางเพศต่อเด็กได้รับการรักษาอาการทางจิต คู่กับการลงโทษอื่น การห้ามการติดต่อ การห้ามเข้าใกล้เด็กในระหว่างการบำบัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ผู้กระทำเป็นบุคคลในครอบครัว

4. การติดต่อระหว่างผู้ล่วงเกินทางเพศต่อเด็กและสมาชิกอื่นในครอบครัวควรจะเป็นไปตามความต้องการ และประโยชน์ของเด็ก

5. ควรมีการถอนอำนาจปกครอง

6. การบำบัดฟื้นฟูครอบครัว ควรมีการพัฒนาทักษะการจัดการกับปัญหาในครอบครัว

7. ในระยะยาวต้องติดตามผลการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดและคู่สมรส

8. การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดจะเป็นการป้องกันเด็กจากการถูกละเมิดสิทธิในอนาคต

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นเห็นด้วย จำนวน 1 ข้อความ

1. มีการคุมประพฤติและรายงานตัวกับเจ้าหน้าที่ผู้คุมประพฤติเป็นระยะ

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่แน่ใจ”

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่เห็นด้วย”

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

การสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความเห็นแต่ละด้านที่ไม่สอดคล้องกันมีต่อไปนี

เนื่องจากประเด็นต่อไปนีผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่น่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติม

ด้านที่ 1 การดำเนินการทางกฎหมายโดยรวม

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 3 ข้อความ คือ

1. การตกลงเจรจาประนีประนอมกับผู้กระทำต่อเด็กมีประโยชน์มาก ในการพิจารณาเรื่อง ประโยชน์สูงสุดของเด็ก

2. การแสวงหาข้อเท็จจริงจากเด็ก สามารถใช้วิธีใดๆก็ได้ เช่น การใช้ Play Therapy, การใช้ Anatomical Dolls การถามให้เด็กเล่าเรื่อง การยกตัวอย่างของเด็กอื่น

3. ควรจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงของการสอบปากคำดังกล่าวไว้ เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงคำให้การ

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วย” จำนวน 4 ข้อความ

1. การนำตำรวจไปจับทำให้การตัดสินใจของครอบครัวเกิดความเสียใจภายหลัง

2. สิ่งที่สำคัญใน ขั้นตอนนี้ก็คือการแสวงหาข้อเท็จจริงจากเด็กให้ได้ไม่ว่าจะโดยนักวิชาชีพใดตามข้อเท็จจริงที่จำเป็นใน สาขาวิชานั้น

3. เมื่อพนักงานสอบสวนได้หลักฐานพร้อมถึงแม้มีพยานหลักฐานที่มีมูล เช่น เห็นว่ามีการกระทำความผิด เกิดขึ้นจริง พนักงานสอบสวนจะใช้ดุลยพินิจในการส่งเรื่องให้ อัยการดำเนินการฟ้องร้อง

4. พนักงานสอบสวนควรคำนึงถึงประเด็นที่นำมาพิจารณาร่วมในการสั่งฟ้องคือ การฟ้องมีประโยชน์สาธารณะ

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่แน่ใจ” จำนวน 1 ข้อความ คือ

1. ผู้สัมภาษณ์ควรเป็นเพศเดียวกับผู้เสียหาย

หมายเหตุ จากข้อความข้างต้นแสดงว่าผู้สัมภาษณ์จะเป็นเพศใดก็ได้ นอกจากนี้ นักวิชาชีพให้เหตุผลประกอบข้อความนี้ว่า ผู้สัมภาษณ์ที่ได้รับการฝึกฝนจนเชี่ยวชาญ สามารถสัมภาษณ์เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดผลกระทบต่อเด็ก แม้ว่าจะเป็นเพศตรงข้ามกัน

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่เห็นด้วย” จำนวน 3 ข้อความ

1. ในการเตรียมความพร้อมไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความผูกพันระหว่างเด็กและผู้ทำผิด

2. ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความผูกพันระหว่างเด็กและคู่ครองผู้กระทำผิด การใช้ดุลยพินิจในการฟ้องหรือไม่ฟ้องคืออัยการใช้ดุลยพินิจแต่เพียงลำพัง

หมายเหตุ การไม่เห็นด้วยกับประโยคปฏิเสธซ้อนปฏิเสธดังกล่าวข้างต้น แสดงว่านักวิชาชีพเห็นด้วยว่าจำเป็นนั้นคือ

1. ในการเตรียมความพร้อม จำเป็นต้องคำนึงถึงความผูกพันระหว่างเด็กและผู้ทำผิด

2. ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความผูกพันระหว่างเด็กและคู่ครองผู้กระทำผิด การใช้ดุลยพินิจในการฟ้องหรือไม่ฟ้องคืออัยการใช้ดุลยพินิจแต่เพียงลำพัง

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 1 ข้อความ

1. ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความลับที่เด็กปกปิด

ด้านที่ 2 การกระทำที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม : การสืบสวน สอบสวนคดี การให้การ การเป็นพยานในศาล

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้อง

ด้านที่ 3 การตรวจบันทึกหลักฐานด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และความเห็นการบำบัดฟื้นฟู

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 1 ข้อความ คือ

1. เด็กที่ถูกล่วงเกินควรได้รับการปฏิบัติเหมือนกับเด็กปกติทั่วไปในขณะที่อยู่ชุมชนบำบัด

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วย” จำนวน 2 ข้อความ

1. การบำบัดรักษาที่สำคัญคือ การให้เด็กใช้ชีวิตตามปกติ อยู่ในสถานที่พักพิงที่ปลอดภัย มีบรรยากาศของความเป็นครอบครัว โดยการใช้กิจกรรมเช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ เป็นการช่วยเด็กได้คลี่คลายปัญหา

2. เด็กที่ถูกกระทำทารุณทางเพศจำเป็นต้องมีการดำเนินการทางกฎหมายทุกกรณี

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “ไม่แน่ใจ” จำนวน 1 ข้อความ

1. ไม่ควรรื้อฟื้นประวัติของการถูกล่วงเกินซ้ำ เนื่องจากเป็นการทำให้เด็กเกิดผลกระทบทางจิตใจ เด็กติดอยู่กับความหลังไม่สามารถพัฒนาไปอีกขั้นได้

ด้านที่ 4 การแยกเด็กไปยังสถานที่ที่ปลอดภัยจากผู้ล่วงเกิน ในกรณีที่เป็นบุคคลในครอบครัวและ การติดตามดูแลหลังจากได้รับการบำบัดฟื้นฟู

ไม่มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้อง

ด้านที่ 5 การคุ้มครองเด็กและส่งเสริมเด็กคืนสู่สังคม การจัดการกับผู้ล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวน 1 ข้อความ คือ

1. กรณีที่การลงโทษผู้ที่กระทำผิดจะก่อประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก และสังคมส่วนรวมควรให้มีการจำคุก

มีข้อความที่กลุ่มนักวิชาชีพมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่า “เห็นด้วย” จำนวน 1 ข้อความ

1. ผู้กระทำผิดต้องยังคงมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูเด็ก
2. มีการขึ้นทะเบียนรายชื่อผู้ตกเป็นเหยื่อของการล่วงเกินทางเพศ
3. มีการขึ้นทะเบียนรายชื่อผู้ที่กระทำผิดและเก็บไว้เป็นความลับ เพื่อเป็นการควบคุมป้องกันการกระทำทารุณทางเพศต่อเด็ก

อภิปรายผล

1. รูปแบบกระบวนการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศที่มีอยู่ในสังคมไทย

- นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักกฎหมาย จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น แพทย์ทั่วไป (กุมารแพทย์ สูตินรีแพทย์ นิติแพทย์ นิติจิตแพทย์) และ ตำรวจ

- ขั้นตอนโดยรวม ได้แก่

1.การดำเนินการทางกฎหมาย

2.การกระทำที่เกี่ยวข้อกับกระบวนการยุติธรรม

ขั้นตอนที่ 1 และที่ 2 โดยรวมนั้นมุ่งหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก โดยให้ กระทบกระเทือนจิตใจน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็ต้อง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบหน้าที่ของเจ้าพนักงานเช่นกัน ในขั้นตอนนี้ได้ มีผู้เสนอ One Stop Service เป็นการร่วมมือกันระหว่าง พนักงานสอบสวน นักสังคมสงเคราะห์ ในการหาข้อเท็จจริง โดยการ สัมภาษณ์ร่วมกัน บันทึกหลักฐานเป็น VDO ไว้ หรือการใช้ VDO Link ในการให้การต่อศาล ซึ่งเป็นที่ยอมรับมากกว่าการใช้หลักฐานที่เป็น VDO Tape จากนั้นก็ทำการแยกเด็ก ส่งเด็กเข้าตรวจรักษาอาการทางกายและ อาการทางจิต หรือเข้าสู่ศูนย์บำบัดฟื้นฟู ซึ่งอยู่ในที่เดียวกันกับสถานที่ที่ใช้สอบสวน

3.การตรวจบันทึกหลักฐานทางสุขภาพกาย สุขภาพจิต และการบำบัดฟื้นฟู

4.การแยกเด็กไปยังสถานที่ปลอดภัย และการดูแลเด็กหลังจากได้รับการบำบัดฟื้นฟู ในการแยกเด็กนั้นควรพิจารณา ให้เด็กได้ติดต่อกับ สมาชิกครอบครัวที่สามารถช่วยเหลือเด็กได้ด้วย

5.การคุ้มครองเด็ก การส่งเด็กคืนสู่สังคม และการจัดการกับผู้ล่วงเกินทางเพศ ต่อเด็ก ในการจัดการกับผู้กระทำผิดนั้น กรณีเป็นบุคคลในครอบครัวก็จะมุ่งเน้นการใช้หลักการทางสังคมสงเคราะห์ให้การช่วยเหลือเด็กก่อนที่จะดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด Psychic Trauma ต่อตัวเด็กให้น้อยที่สุดควรมีการลงโทษควบคู่กับ การรักษาเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการล่วงเกินซ้ำอีก แต่ไม่เห็นด้วยกับการที่ลงทะเบียนรายชื่อเด็กที่เคยถูกล่วงเกินไว้ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังไม่ให้กลุ่มนี้ไปกระทำการล่วงเกินทางเพศกับคนอื่น แต่เห็นควรใช้วิธีการบำบัดเด็กมากกว่า เนื่องการที่ลงทะเบียนรายชื่อนั้นมีเรื่องความลับเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.แนวคิดและวิธีปฏิบัติของกลุ่มวิชาชีพแต่ละวิชาชีพ

นักสังคมสงเคราะห์

แนวคิด

1.การทำให้เด็กปลอดภัย การปกป้องเด็ก การคุ้มครองเด็กให้พ้นจากการล่วงเกินทางเพศ จากบุคคลในครอบครัว และบุคคลนอกครอบครัว

2. การบำบัดฟื้นฟูสภาพจิตใจเด็กให้สามารถมีพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ ร่างกาย จิตใจ การศึกษา ให้อยู่ในสังคมได้ตามปกติ นอกจากนี้ ครอบครัวควรได้รับการพัฒนาปรับสภาพที่เด็กจะอยู่กับบิดามารดา หรือผู้ปกครองได้ตามปกติเช่นเด็กทั่วไป

3. การร่วมมือกัน ช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมของเขาต่อไปได้ ด้วยความเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้น และมี Self Esteem ที่เข้มแข็ง

4. เด็กควรได้รับการคุ้มครองสิทธิ ได้รับประโยชน์สูงสุด และให้เด็กได้รับความรัก ความอบอุ่น ความรู้เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้ ต่อสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นผู้ใหญ่ที่ช่วยเหลือผู้อื่นได้ ช่วยเหลือสังคมได้ และไม่ไปกระทำผิดหรือล่วงเกินสิทธิผู้อื่นต่อไปในอนาคต

5. การหาแนวทางในการป้องกันปัญหาเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ

6. การช่วยเด็กให้สามารถคุ้มครองตนเองได้ในระดับหนึ่ง ตลอดจนป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นอีก

7. ให้การช่วยเหลือถามข้อเท็จจริงและสภาพของเด็ก ครอบครัว การพาเด็กไปพบแพทย์ เพื่อรักษาบำบัดฟื้นฟู อาการทางกายและทางจิต

8. ให้ความรู้กับเด็กเกี่ยวกับการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยและ ครอบครัวในเรื่องการดูแลคุ้มครองเด็ก ตลอดจนผลกระทบที่เกิดกับเด็กและสังคม

9. การส่งเสริมเด็กให้มีโอกาสกลับไปอยู่กับครอบครัวอย่างปลอดภัย แทนการส่งเข้าศูนย์บำบัด

วิธีการปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการทางสังคมสงเคราะห์ในการหาข้อเท็จจริง รวบรวมปัญหา วินิจฉัยปัญหา

นักจิตวิทยา

แนวคิด และวิธีการปฏิบัติ

การประเมินสภาพจิตใจ เชาวนปัญญาของเด็ก ร่วมกับจิตแพทย์เด็ก

นักกฎหมาย

แนวคิด วิธีการปฏิบัติ

1. การใช้กระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองสิทธิเด็กที่เป็นผู้เสียหาย การผลักดันให้มีกฎหมายที่คุ้มครองเด็ก กฎหมายที่คุ้มครองผู้ประกอบการวิชาชีพในการคุ้มครองสิทธิเด็ก

2. การปกป้องเด็กจากการถูกระงับทำทันทีเพื่อไม่ให้เด็กถูกระงับทำอีก หรือนำเด็กมาไว้ใน การคุ้มครอง ดำเนินการกับผู้กระทำผิด เพื่อเผยแพร่ข่าวการลงโทษ ปกปิดข้อมูลของเด็กผู้เสีย หายไว้ เพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก

3. การป้องกันไม่ให้เด็กซึ่งถูกทำร้ายทางเพศมาแล้วต้องถูกระบวนการการแก้ไขปัญหา ของรัฐหรือเอกชนทำร้ายซ้ำอีก โดยการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่มีการประสานงาน ขั้นตอนตามกฎหมาย ซึ่งไม่เอื้อต่อการปกป้องเด็ก จากความเจ็บปวดของผลแห่งการกระทำ

4. การพัฒนากระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษอย่างมี ประสิทธิภาพ โดยไม่เป็นการทำร้ายเด็กซึ่งเป็นผู้ถูกระงับทำอีก

จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น

แนวคิด และวิธีการปฏิบัติ

1. การช่วยให้เด็กมีพัฒนาการตามวัย (Normal Development)
2. การป้องกันไม่ให้เด็กถูกล่วงเกินทางเพศซ้ำอีก
3. การฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็ก ให้มี Trauma ต่อเด็กน้อยที่สุด
4. การทำให้เด็กสามารถอยู่กับครอบครัวเดิม

แพทย์ทั่วไป (กุมารแพทย์ สูตินรีแพทย์ นิติแพทย์ นิติจิตแพทย์)

แนวคิด และวิธีการปฏิบัติ

การให้การรักษาอาการทางกาย การให้การวินิจฉัยเพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบการ พิจารณาคดี

ตำรวจ

แนวคิด และวิธีการปฏิบัติ

การแทรกแซงทางกฎหมาย การสืบสวนข้อเท็จจริงที่เกิดกับเด็ก การสอบสวน

3.แนวทางที่เหมาะสม

จากการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกันซึ่งเป็น “ความเห็นด้วยอย่างยิ่ง” ในทั้ง 5 ขั้นตอนในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ ดังกล่าวข้างต้นน่าจะเป็นแนวทางที่เหมาะสม ส่วนในประเด็นที่มีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความเห็น “ไม่แน่ใจ” น่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติม

ข้อจำกัดในการทำวิจัยครั้งนี้และข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการใช้เดลฟายเทคนิค การใช้คำถาม“ไม่”เป็นปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ เมื่อตอบไม่เห็นด้วยจะทำให้สับสนในการแปลผล
2. การเลือกผู้เชี่ยวชาญมีความลำบากเนื่องจากปัญหานี้เป็นปัญหาใหม่ ในบางสาขาวิชาชีพอาจยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญซึ่งรู้จริงหรือรู้มากเพียงพอ
3. คำถามที่ใช้ทั้งหมดเป็นคำถามรวมในกระบวนการช่วยเหลือ การตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญจึงข้ามสาขาวิชาชีพ โดยผู้ตอบไม่ได้มีความเชี่ยวชาญโดยตรง

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. ได้แนวทางในกระบวนการช่วยเหลือจากความคิดเห็นที่สอดคล้อง
2. เทคนิคการวิจัยทำให้ผู้เชี่ยวชาญต่างสาขาวิชาชีพได้เรียนรู้จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่น
3. ประเด็นที่เป็นข้อความที่ไม่แน่ใจ และนักวิชาชีพมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น การประนีประนอม การขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดและผู้ถูกล่วงเกินทางเพศ ควรได้มีการศึกษาการวิจัยถึงแนวทางที่ถูกต้องต่อไป